24/11/2022

Τα συμπεράσματα του συνεδρίου «Το Ήθος στον Απόστολο Παύλο» στα Καλάβρυτα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας πραγματοποιήθηκε από 18 έως 20 Νοεμβρίου 2022, στο Καλλιμανοπούλειο Εκκλησιαστικό Διακονικό Κέντρο της μαρτυρικής πόλεως των Καλαβρύτων, το επιστημονικό, θεολογικό Συνέδριο με θέμα: «Το Ήθος στον Απόστολο Παύλο».

Το **Συνέδριο** πραγματοποιήθηκε με τη σύμπραξη καθηγητών και μεταπτυχιακών φοιτητών του **Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ** υπό τον **Καθηγητή του Ερμηνευτικού Τομέα κ. Σωτήριο Δεσπότη**, με σκοπό την πολύπλευρη ανάδειξη των πτυχών της θεολογικής σκέψης του **Αποστόλου Παύλου**, σε θέματα της πνευματικής εν Χριστώ ζωής και της κοινωνικής πρακτικής, που η αποστολική παράδοση κληροδοτεί σ' εμάς σήμερα για παρόμοια ζητήματα.

Ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμος**, στον χαιρετισμό του, τον οποίο ανέγνωσε ο εκπρόσωπός του, **Πανοσ. Αρχιμανδρίτης Ιωακείμ Βενιανάκης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως**, εξέφρασε τις ολόψυχες συγχαρητήριες ευχές του προς άπαντες τους άξιους διοργανωτές, τους εκλεκτούς εισηγητές και τους εν γένει συμμετέχοντες στο ιδιαίτερο αυτό **επιστημονικό Συνέδριο**.

Υπογράμμισε δε ότι *«ο Παύλος στηρίζει το οικοδόμημα της ηθικής διδασκαλίας του στη μίμηση Χριστού, στο Άγιο Πνεύμα, στην αγάπη, στο χριστιανικό φρόνημα του πιστού και στα έσχατα και απευθύνει στους πιστούς ηθικά παραγγέλματα και πρακτικές προτροπές, ώστε να ζουν τη χριστιανική ζωή με συνέπεια. … Το μήνυμα και η διδαχή του βρίσκει σήμερα την ανθρωπότητα μέσα σε στάδια έντονων διεργασιών και μεγάλης μεταβλητότητας. … Γι' αυτό και οι καιροί μας χρειάζονται τον Παύλο. Την πίστη του, τον αγώνα του, την αντοχή του, το όραμά του, την αγάπη του στον Εσταυρωμένο, την αγάπη του στον άνθρωπο, αδιακρίτως την ευγνωμοσύνη και κυρίως την ευγνωμοσύνη προς τον Θεό για τη διαρκή Του πρόνοια και τις διαρκείς παροχές "των φανερών και αφανών ευεργεσιών" Του»*.

Επιπροσθέτως, πολύ σημαντικά ήταν τα συμπεράσματα, τα οποία συνήχθησαν από τις εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές:

1. Η εξέταση του ήθους στον Απόστολο των Εθνών είναι εξαιρετικά επίκαιρο θέμα σήμερα, διότι μετά από αιώνες, η χριστιανική Κοινότητα στη μετά κόβιντ εποχή αντιμετωπίζει προκλήσεις αντίστοιχες εκείνων που αντιμετώπισε το Ευαγγέλιο κατά την εξακτίνωσή του στη Μεσόγειο και την Παξ Ρομάνα, όταν κανείς δεν γεννιόταν, αλλά γινόταν Χριστιανός. Άρα σήμερα είναι η μεγάλη ευκαιρία το «μετά Χριστόν» να μεταμορφωθεί σε «μετά Χριστού».
2. Το βασικό μέλημα του Αποστόλου Παύλου, όπως αυτό προκύπτει από τη σφαιρική μελέτη των επιστολών του (οι οποίες, όμως, δεν είναι κείμενα "συστηματικά"), είναι οι ακροατές του, τους οποίους συναισθάνεται ως παιδιά αγαπημένα (και όχι μαθητές ή "ακολούθους"), να ενστερνιστούν ένα

καινούργιο ήθος («έθος» – lifestyle, στηριζόμενο στο «αξίζει να») και όχι απλώς μια ηθική, η οποία, όσο καλή κι αν είναι (όπως ο Δεκάλογος), εάν στηρίζεται αποκλειστικά στα «πρέπει» και τα «ου», τελικά οδηγεί στον «θάνατο». Ουσιαστικά ο Απ. Παύλος με το "κήρυγμα" μάς προσκαλεί να ενστερνιστούμε ένα εντελώς καινό για τα κοσμικά δεδομένα "λογισμικό" ύπαρξης, το οποίο διανοίγει εντελώς νέα – εναλλακτικά "παράθυρα" στη «γωνία» θέασης του Θεού, του Εαυτού και του Κόσμου.

3. Όποιος υιοθετεί τον "νου του Χριστού", δεν διαθέτει "έτοιμες λύσεις", αλλά κάθε φορά ενώπιον των ποικίλων κρίσιμων διλημμάτων ρυθμίζει διαρκώς το "ρολόι της ύπαρξής του" «εἰς τὸ δοκιμάζειν τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον» (Ρωμ. 12:2). Πολύ βασική είναι η παύλεια διάκριση του τι συνιστά**ουσιώδη δείκτη ταυτότητας** του Χριστιανισμού και τι **«αδιάφορο» – επουσιώδες**.
4. Το ζητούμενο για τον Χριστιανισμό δεν είναι το ξερίζωμα των παθών (όπως του θυμού), αλλά η μεταμόρφωσή τους, ώστε πραγματικά να βιώνεται η «σωτηρία» – ψυχοσωματική υγεία πάντα στο πλαίσιο μιας κοινότητας (καθώς ό,τι πραγματοποιεί ένας Χριστιανός αποκλειστικά για τον εαυτό του, είναι αμαρτία). Στο DNA της χριστιανικής ταυτότητας είναι η αποφυγή της εκπόρνευσης του σώματος (καθώς υποβαθμίζει σε «σάρκα» το «σώμα» που δεν είναι «σήμα»/τάφος, αλλά "Εκκλησία" Του) και η απεξάρτηση από το χρήμα. Η αγάπη στον Χριστιανισμό εκφράζεται κατεξοχήν υλικά – σωματικά μέσω του ασπασμού όλων των μελών (ανεξαρτήτως φυλής, φύλου, στάτους) και του νοιαξίματος να μη μείνει νηστικός κανένας πένης αδελφός. Γι' αυτό και ο Π. επένδυσε απίστευτη ενέργεια στο να διενεργήσει έρανο («λογεία») για χάρη των πεινασμένων αδελφών της Ιερουσαλήμ.
5. Εμείς «οἱ τοῦ Χριστοῦ», σύμφωνα με τον Απ. Παύλο, βιώνουμε ένα ιδιότυπο «τζετ λαγκ»: λαχταράμε τα Έσχατα (και όχι ένα εξιδανικευμένο «ένδοξο» παρελθόν), ενώ ζούμε «ολόκληροι» στο «εδώ και το τώρα», καθώς ζητούμενο δεν είναι «η σωτηρία της ψυχής μου και μάλιστα μετά θάνατον», αλλά κοινοβιακά να φέρουμε και με τα «τραύματά μας» τον Ουρανό στη Γη. Όλοι, σύμφωνα με τον Παύλο, μετά το βάπτισμά μας δεν φοράμε ακόμη «λευκά», αλλά «λιτανεύουμε» – περιφέρουμε στον Κόσμο τον Εσταυρωμένο (τον κατά κόσμον/"εν σαρκί" απόλυτα Εξευτελισμένο, αλλά Αναστημένο). Σε αυτό το πλαίσιο ο Παύλος, του οποίου το Βιογραφικό απαριθμεί αντί των «επιτυχιών» μόνον τα ονείδη για χάρη του Χριστού, αφενός καταστέλλει την αλαζονεία εντός της Κοινότητας των «ισχυρών» (σε όλα τα επίπεδα) και εχόντων «γνώση». Αφετέρου συστήνει το κάλυμμα στη γυναίκα, στην οποία όμως δίνει τη δυνατότητα να προφητεύει, ενώ και στους δούλους να εργάζονται καρδιακά και όχι υποκριτικά, αν και τους παραινεί, εάν έχουν τη δυνατότητα,

να ελευθερώνονται. Το ζητούμενο της νέας Πολιτείας («Βασιλείας»), ενόψει και της έλευσης του Κυρίου, για να είμαστε όλοι μαζί του, είναι να πραγματοποιούμε τα πάντα εν Χριστώ, ο οποίος είναι και ο αληθινός Κύριος. Ποτέ δεν πρέπει να λησμονούμε ότι στον παρόντα αιώνα η γνώση μας είναι απόλυτα σχετική και ότι η βία ποτέ δεν ακυρώνεται με τη βία.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της **Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας**, *«από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η χριστιανική Κοινότητα στην εποχή meta (όπου εξίσου σημαντικό με το believing [«πιστεύειν»] είναι το belonging [«ανήκειν»]) εκτός από τη Θεία Ευχαριστία, αξίζει να δώσει έμφαση στη Λειτουργία πριν τη Λειτουργία (= τέχνη της συγχώρεσης του «άλλου», ιδίως του «αδύναμου» και του εαυτού) και τη Λειτουργία μετά τη Λειτουργία [=την παρουσία της στον δημόσιο χώρο, ώστε να ευαγγελιστεί την αληθινή Χαρά μέσω ενός έθους, το οποίο είναι και αποκλειστικό (καθώς λατρεύεται με την ψυχή και το κορμί αποκλειστικά ένας Κύριος, ο Εσταυρωμένος) και συμπεριληπτικό (καθώς τίποτα βρώμικο δεν υπάρχει στον Κόσμο, όταν «μεταλαμβάνεται» με ευχαριστία)].*

Το "Ζωντανό Εργαστήριο Γνώσης" αποτέλεσε αυτό το τριήμερο στα ***Καλάβρυτα*** *ένα μικρό δείγμα του πώς η ακαδημαϊκή, η ησυχαστική και η ποιμαντική θεολογία μπορούν να συνδυαστούν αρμονικά για να παράξουν όχι έργα, αλλά καρπούς στην μετα-Εποχή "εις δόξαν του Τριαδικού Θεού"».*

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Ο Καλαβρύτων Ιερώνυμος για «Το ήθος στον Απόστολο Παύλο»